

Boden-ANAN

medlemsblad för

Boden
Överluleå
ForskarFörening

Nr 3

Årgång 7

September 1998

Kött på benen

Husförhörslängder, födelseböcker, vigselböcker, dödböcker, domböcker och så vidare, alla är de viktiga för en släktforskare, men det viktigaste är inte att börja med dem. De finns kvar även i morgon - och om tio år, men det finns källor som kan försvinna utan förvarning. Deras uppgifter är viktiga att dokumentera! **De nu levande människornas berättelser**, om sina egna liv och sådant de hört berättas för sig. Det finns väl knappast en släktforskare som inte yttrat orden "Tänk om jag hade lyssnat" eller "Tänk om jag ändå hade skrivit ner eller spelat in det som de gamla berättade". Gör därför som Reinhold och Gunnel har gjort; skriv ner din egen eller någon annans historia, eller följ Lars och Torbjörns exempel och dokumentera en berättelse och händelser föranledda av den.

Ge framtida generationers släktforskare möjlighet att få "kött på benen" i sin forskning.

↖ Förlovningsparet Anna och Engelbert
↑ Den åldrade Engelbert
↗ Konfirmanden Reinhold

Styrelse och övriga funktionärer för Boden Överluleå ForskarFörening

Föreningens adress: c/o Sandberg, Kålrotsvägen 11, 961 47 BODEN

Postgiro: 157 58 - 6

Tel till forskarummet i Råbäcksgården: 0921 - 504 13

Ordförande	Björn Fredriksson	Nipvägen 18	961 44 Boden	tel 0921 - 653 15
		e-mail: bjorn.fredriksson@nwc.bd.se		
V. ordförande	Kristina Öhman	Prinsgatan 25	961 31 Boden	tel 0921 - 159 79
Kassör	Barbro Lampinen	Unbyn 290	961 93 Boden	tel 0921 - 48 00 21
Sekreterare	Ewa Sandberg	Kålrotsvägen 11	961 47 Boden	tel 0921 - 722 74
Ledamot	Constance Rutberg	Svartbyväg. 10 D	961 37 Boden	tel 0921 - 163 11
Styrelsesuppleanter	Ulf Andersson	Kårgatan 4	961 33 Boden	tel 0921 - 183 31
	Ebba Loräng	Kungsgatan 14 A	961 31 Boden	tel 0921 - 132 40
Valberedning	Linnéa Westerberg	Buddbyvägen 41	961 42 Boden	tel 0921 - 600 75
	Valdemar Gustavsson	Hermelinsgat. 25	961 74 Boden	tel 0921 - 144 51
	Anna-Maria Perzon	Karetvägen 24	961 42 Boden	tel 0921 - 533 33
Revisorer	Carl-Lennart Perzon	Karetvägen 24	961 42 Boden	tel 0921 - 533 33
	Sixten Sandberg	Österby 950	961 95 Boden	tel 0928 - 401 32
Revisorsuppleanter	Brita Lundman	Domarvägen 17	961 39 Boden	tel 0921 - 138 79
	Herman Wahlberg	Prinsgatan 31 A	961 31 Boden	tel 0921 - 109 42
Redaktion för medlemsbladet:				
Ansvarig utgivare	Ewa Sandberg	Kålrotsvägen 11	961 47 Boden	tel 0921 - 722 74
	Eila Fredriksson	Nipvägen 18	961 44 Boden	tel 0921 - 653 15
Bildansvarig	Rohland Öhman	Prinsgatan 25	961 31 Boden	tel 0921 - 159 79
Kontaktperson i datafrågor: e-mail: gglaas@kvarngatan17.pp.se				
	Gunnar Glaas	Kvarngatan 17	961 64 Boden	

INNEHÅLL

- Sid 3 Studiecirklar, Anbytesträffar, Tack, Renskrivningsprojektet
- Sid 4 - 7 Farfars berättelse
- Sid 8 Kyrkans museum, Loppmarknaden
Ordföranden har ordet
- Sid 9 - 12 En rustmästare minns, Nya mikrokort
- Sid 13 Reinhold Backmans antavla
- Sid 14 Förman Anton Andersson
- Sid 15 Efterlysningar, Adressändring, Nya medlemmar

SÅ DÄR JA!

PLANERAD UTGIVNING

Medlemsbladet planeras komma ut vecka 46.
Manusstopp 23 oktober 1998.
Vecka 7, manusstopp 29 januari 1999.

KODKORT och NYCKEL

Kodkort till ytterdörren och nyckel till kammaren finns att köpa på Råbäcksgården.

Kodkort kostar 50 kronor och nyckel 80 kronor.

För att köpa dessa fordras att du är medlem i föreningen.

Kodkortet ger tillträde till lokalerna från kl 7.00 till 21.00 alla dagar i veckan.

Nyckeln ger tillträde till kammaren där vi förvarar våra samlingar.

Tag kontakt med någon i styrelsen om du är intresserad.

ADRESSÄNDRING

Om du ändrat adress, var vänlig meddela föreningen din nya. Vi får inte adressändringar från något register.

Studiecirklar

är inbokade i Råbäcksgården
måndagar och torsdagar
klockan 18.30 - 21.00
fr.o.m den 17 september

Övriga tider när det är trångt i huset
kommer att meddelas på anslagstavlan
inne i forskarsalen och på biblioteket.
Du kan också kontrollera med Barbro
som jobbar i lokalen må. ti. to. fre.
mellan 8.00 och 16.00
(med lunchavbrott).

Fortsättningskurs för släktforskare

med bl.a läsning av gamla handstilar,
alternativa källor i forskningen m.m
planeras starta i slutet av september,
kvällstid.

Är du intresserad anmäl Dig till
Björn 653 15, Ewa 722 74 eller före-
ningslokalen 504 13.

arr. BÖFF

Renskrivningsprojektet

Nu har vi varit igång drygt ett år och 37 år är av-
skrivna, inskrivna, kontrollästa och rättade, dvs i
princip* färdiga. Många år därutöver är avskrivna,
men det återstår fortfarande år som ingen tecknat
sej för. Du har med andra ord fortfarande chansen
att göra Din insats för föreningen, eller att utöka
den insats Du redan gjort. Du som tvekar, kom in
till lokalen och träffa andra som redan skrivit, så
får Du en uppfattning om nöjet i jobbet, och om
den möjlighet till hjälp som finns att tillgå.

Låt det bli även Ditt vinterprojekt!

* sorteringen återstår.

TACK

Ett varmt tack från BÖFF:s styrelse för alla de
gåvor och bidrag vi fått:

Reinhold Backman	Boden
Sören Björkman	Luleå
Åke Granqvist	Boden
Karl-Erik Engelmark	Unbyn
Torsten Johansson	Boden
Valborg Eriksson	Boden
Anna-Lena Lindberg-Andersson	Gunnarsbyn
Britt-Inger Forsberg	Bromma
Lis-Mari Norberg	Niemisel
Ingrid Sundqvist	Storsand
Ulf Kjäll	Boden
Siv Nilsson	Boden
Ingmar Åkerstrand	Boden
Inga-Maj Juhlin	Stockholm
Carola Björnsdotter	Boden

Rothytte

Kom till anbytesträff i
Råbäcksgården om du
vill utväxla anor från
Råneå sn. lördag 26/9 kl
13.00 eller lördag 7/11 kl
13.00 om du har anor
från Över-Nederluleå
och Edefors.

Farfars berättelser

Farfarsfarfar hette Johan Karlsson och bodde i Stortjärnsheden, ett ensligt beläget ställe i Jörnsområdet.

Hans barn var:

Karl "Karl-Kalsea", äldsta barnet. Bosatte sig kring Kus- eller Ersmark.

Jonas "Djupträsk-Jonke" (född 22 augusti 1833). Han gifte sig med en kvinna från Ullbergsträsk, Sara Ulrika Karlsdotter (född 19 januari 1837).

Johan, farfarsfar, som tog sig namnet Lindström.

Karin, en duktig kvinna som hade stor egen gård med uthyrningsrum i Gammelstad, Luleå. Hon bakade, kokade karameller mm som hon sedan sålde på torget. Hennes man, en före detta sjöman, var en charmig slarver, äventyrlig på alla sätt och svag för sprit. Han hette Westerlund. Westerlund gjorde till slut pigan med barn. Karin skickade iväg pigan, men blev till slut så orolig över hur det skulle gå för barnet att hon for till Skellefteå, till pigan, och bad att få ta hand om pojken. Så blev Karin hans fostermor, och Westerlund försvann .... Om han dog eller schappade minns inte farfar.

Flicka (okänt namn). Bodde i Jörnstrakten, och blev änka tidigt. Hennes gård brann ner medan hon var och handlade en gång.

Flicka (okänt namn). Bodde i Skellefteå och dog ganska ung.

Farfarsfar, Johan Lindström, kom en gång till Lapträsk (Moräng) och fick arbete hos en man som hette "Jon-Massa". (Dammen i Lapträskälven, nedanför Högbränna, är uppkallad efter honom. "Jon-Massa-dammen".) I Lapträsk lärde han känna en kvinna som hette Hedvig Margareta.

Eftersom det var få som kunde skriva på den tiden, blev Johan, som var skrivkunnig, ofta anlitad som skrivare. En dag kom en bekant till honom, "Lejons-Erik", och berättade att han var så förtjust i en kvinna i Lapträsk som hette Hedvig Margareta, och nu ville han att Johan skulle hjälpa honom att skriva ett friarbrev till henne, i Eriks namn förstås. Johan skrev på friarbrevet, medan han skrev vaknade han över att den ende han ville se flickan gift med, det var Johan Lindström. När brevet så var färdigskrivet satte han helt enkelt sitt eget namn som underskrift. Vad Erik sen sa när han fick veta att flickan svartat "ja" på friarbrevet, men att det blev Johan som fick henne, det förmäler inte historien.

Hedvig Margaretas barndomshem i Lapträsk hette "Pell-Pers". När Johan flyttade dit, blev han snart hela familjens överhuvud. Förutom Hedvig Margareta fanns det två bröder och någon syster på gården. "Ant Strandberg" var en av bröderna. Johan blev snart hela byns förtroendeman, och skötte allt viktigare skrivarbete för byn, och var också godeman vid skiftesdelningar. Han var en självskriven auktoritet både i och utanför hemmet. När det gäller barnuppfostran t.ex slog han aldrig barnen, men det föll dom aldrig in att inte lyda helt enkelt. När han skulle lära barnen att stiga upp i tid på morgonen gjorde han så att han sa till en gång. Hade dom då inte stigit upp efter en liten stund, gick han raka vägen fram till sängen, lyfte ur dem och satte dom på golvet med order om att inte återvända till sängen. På det kalla köksgolvet piggade dom snart till och kläderna kom på ganska snabbt.

"Livlig, ja häftig många gånger, sträng men rättvis" det är farfars beskrivning på sin far. Han var självlärd Johan, hade bara gått i skola tre veckor.

När Hedvig Margareta dog, gifte Johan om sig med småskollärarynningen Mina Skarin från Arvidsjaur. Dom fick två barn, men flickan dom fick dog genast, och pojken, Hugo, blev skadad i treårsåldern och blev halvt invalidiserad. Hugo var mycket begåvad och hade olika arbeten. Bl.a var han postmästare i Glommersträsk. I 30-årsåldern dog han i lungsot.

"Mina" Vilhelmina Skarin, "Sjumora" som farfar kallade henne, var uppfifrån Vilhelmina. Hennes bror flyttade så småningom till Nya Skaraborg, och han hette Jakob Skarin.

Johan dog i 60-årsåldern. Han blev förkyld, fick frossa och det konstaterades snart att det var nervfeber.

Farfar köpte hemmanet Snöbränna (Lapträsk 6:5) när Johan låg i sotsäng.

Johan var mycket kommunalt intresserad. Han hade i samråd med Missionssällskapet börjat ivra för att byn skulle bygga ett byahus, som bl.a skulle kunna användas som skola åt lappbarnen. Byborna tyckte att det skulle bli för kostsamt, trots att dom skulle få låna 800 kronor av kommunen. Dessutom var inte byn så pigg på att ta emot 20 smutsi-

ga, och mycket lusiga, lappbarn varje vinter mot en ersättning av 25 öre per dag.

Nu var det så att Johan hade skaffat fram bra mycket timmer från det då obebodda Snöbränna, för han skulle bygga sig en ny gård. Han blev retad över byboras tröghet och snålhet när det gällde något så viktigt som byahus och skola, så han röt till på en sammankomst att "var det så att han inte kunde få hjälp av byborna, så hade han eget timmer som var ämnat till hans nya gård, och han var både frisk och stark ....., han kunde bygga skolan ensam!" Då skämdes byborna, och alla kom överens om att hjälpas åt med bygget.

När lappskolan sedan avvecklades, skänkte kommunen de 800 kronorna till byn, som tack för att kommunen sluppit ha några bekymmer med skolgången i Lappträsk, men gåvopappret kom bort, och kyrkoherde Berlin försökte tvinga byn att betala den eftersänkta skulden. I absolut sista minuten innan pengarna skulle på bordet, fann någon det olycksaliga kvittot och det blev frid och fröjd igen.

Episoder som farfar berättade om sin far.

Johan var en gång i en flottarbåt med fem personer. Plötsligt välte båten. Johan var den ende som klarade sig undan det äventyret med livet i behåll.

På en förrättning hade Johan följa med en över-sittartyp till lantmätare. De gick in i en gård för att få vatten, och vid köksbordet satt en kvinna och läste bibeln. Följande samtal utspann sig snart:

- Läser ni, gumma?

- Ja.

- Tror ni vad ni läser?

- Ja, nog vill jag tro, men nog kommer det för mig tvivel ibland.

- Äsch gumma, det där ska ni inte tro på. Det är lögn och sagor alltihop.

- Vad lantmätarn gör mig glad!! Jag har nyss läst i profeterna att det ska komma folk som förkastar och förnekar Guds ord, och nu har ni gjort det! Då måste ju bibeln vara sann!!

Glad gumma - sur lantmätare.

Om Johan som ingav respekt - utan ett ord.

Farfar kom hem tidigt en söndagmorgon efter lördagskvällens fröjder, och då var Johan redan uppstigen. Han sa ingenting, såg bara länge på farfar och bjöd honom sedan på kaffe. "Man fick sej verkligen en tankeställare" minns farfar.

Johan blev stämd till tinget på marknaden i Arvidsjaur en gång. En kronojägare hade lovat Johan att få hugga en del skämt timmer, men trots det muntliga löftet, anmäldes det senare. Johan blev dömd till böter, men behövde av någon anledning aldrig betala. Han trodde kanske att kronojägaren hade gjort det i hans ställe.

Johan skrev väl på en del borgensförbindelser, och en gång gick det riktigt illa. Det blev utmätning, och på kvällen hade dom nästan ingenting kvar. "Men he vart int lääng, so var he som vanlitt åter" sa farfar.

När vecken på hemstöpta ljus brann på ett speciellt sätt, kallades den för tjuv. Denna "tjuv" klipptes med en särskild ljussax. En gång kom det till Lindströms en besökare, som väl hade en del underliga affärer på sitt samvete. Han fick mycket bråttom hem, när ett av barnen pekade på bordet och skrek "Se, en tjuv!". Han hann inte fatta att barnungen menade ljuset.

När dom flottade timmer i Lappträskälven norr om Skogsliden, i närheten av ett berg som låg på södra sidan älven (Trollberget), blev det alltid väldigt "oroligt", (*Jag fick ingen närmare beskrivning av oroligheterna.*) men Johan brukade prata med "dom" och det hjälpte!

När Johan var liten, var han ensam med småsyskonen en gång. Vid stugväggen fanns en stor vedtrave uppstaplad. Plötsligt blev det "ett välda rammel utve ven". Barnen blev rädda, men såg ändå efter vad det var. En stor, svart lurvig hund stod då bredvid vedtraven. På beskrivningen barnen gav måste det ha varit en björn.

Mina gick en höst från Hålberg till Lappträsk, och berättade sedan att det varit ett förskräckligt liv i skogen den dagen. Lappar hojtade, hundar skällde och renskällor pinglade, men hon såg dom aldrig. Senare fick hon veta att ingen renhjord hade funnits i närheten ens den tiden på året.

"Swein-Erik" var ute och busade i kyrkstaden i Arvidsjaur en gång. Då kom en vitklädd kvinna gående, och Erik som trodde att någon klätt ut sig, försökte hinna upp henne. När han kom nära, försvann hon i en öppning mellan två hus. Dagen efter placerades ett lik just på den platsen.

Om farfar

Farfar har bara gått i småskola två vintrar i Lappträsk. Sexveckors- småskolekurserna flyttades

mellan olika byar, som Näverliden, Hålberg, Högrännan, Högheden och eventuellt fler.

Många äldre personer kunde inte ens skriva sitt namn när farfar var ung. Dom satte bomärke.

Farfar sysslade mycket med att timra hus. Lindgrens i Moräng, Sweinkåken, Sjöbergs och Prästgården är några av gårdarna som farfar timrat.

I farfars ungdoms- och mannaålder var det bäck- och myrslätter som i huvudsak gav djurens vinterfoder. Inga, eller få lador fanns, och ibland var höstackarna nedtrampade av renarna när man kom för att hämta vinterfodret på de frusna myrarna.

Det var ett elände med lusen i kojorna, berättade farfar. Det gick någorlunda i början av kojvistelsen, men allteftersom lusen började spridas och föröka sig .... "Huvaligen!" Två vintrar arbetade han åt Ny-bolaget, och det var väl nästan dom bästa timmerhuggarvintrarna. Ett bra bolag, bra förtjänst och framför allt "DÄR FANNS HÄ ENGEN LUS". Annars var det alltid någon eller några som drog dit ohyran.

Johan och Hedvig Margareta fick många barn:

Klara, snabb, ganska stor och stark, mycket arbetsam. En gång när farfar var tretton år och var med och slog starr vid "Bäcken", råkade han slå sig ganska illa på ena benet. Då tog Klara honom på ryggen och bar honom hem till Lappträsk, och under den långa vägen stannade hon bara en gång för att vila en liten stund.

Hon gifte sig med Jonas Lindgren i Lappträsk, och ett av hennes barn är Lydia Wikberg.

Barn: Bror (som tog över det gamla hemmet i Lappträsk), Lydia, Nancy (hon gifte sig i Lappskottbacken) xxxx (originalet som bodde vid älven), Johan (bodde också vid älven, gifte sig med Elin och fick många barn, men dog ganska ung. Elin gifte om sig med Bror sedan, och fick ett barn, Lisbeth)

Nora, inte lika råstark som Klara, men minst lika snabb och arbetsam. Hon skulle helst hinna med allting på en gång. En vanlig syn den tiden, var att se Nora på väg till Glommersträsk - småspringande. Hon hade ett utpräglat ordningssinne (som ju Emil och Einar fick sin del av åtminstone). Hon gifte sig med Ville (Wilhelm) Wikberg och bosatte sig i Brännberg (där Eva och Bo nu bor). Det berättas att någon gick förbi Villes en dag på väg till Lappo, och pratade då en stund med Nora som

tvättade kläder där ute på gården - med magen i vädret. Ett dygn senare var samme man på hemväg, och stannade även då för en pratstund med Nora som också nu arbetade med tvätt - men nu var magen platt.

Barn: Elin, Emil, Einar, Sigurd, Berna och Alma

Otto, stannade på föräldragården. Vid skiftesdelningen fick Otto och Engelbert 3½ "skel" var, Valle fick 4 "skel" och Klara och Nora fick ½ "skel" var.

Piga hos Lindströms var Klara Strandberg från Missenträsk. När Johan dog och skiftesdelningen var klar, gifte Otto och Klara sig. Dom fick inga egna barn, men tog hand om Klaras brorsdotters barn, en flicka som hette Hildur. Den flickan gifte sig sedan med skolläraren Emil Wikberg, och dom tog hand om gården när Otto och Klara föll ifrån.

Dotter, som dog i skolåldern. (Hette visst Aurora.) Kom i koma ibland, och var efteruppvaknandet enormt hungrig. Så hungrig att dom blev tvungna att gömma maten för henne, så att hon inte skulle äta sig fördärvad.

Israel, deras yngste, som dog helt liten.

Valfred, "Valle", fick liksom Engelbert hemmanslotten i Snöbränna. Han gifte sig med Anna Backman från Jörn, och hennes föräldrar var ganska förmögna, så dom fick ärva en hel del under åren. När Valle träffade henne var hon piga hos sin syster Karin och hennes man Bernhard (i Lappträsk). Anna var "präktig och vidlyftig om varann". Ett av hennes största fel var att hon gärna fick folk att bli ovänner. (Kan det ha ärvt sig vidare tro?)

Barn: Adele, Thea, Fridolf, Selma, Helena, Sally (gift med Bror Wikberg i Glommersträsk, vars barnbarn bl.a blev Margareta) och Mauritz.

Engelbert, farfar, gifte sig i 27-årsåldern med Anna Bolin från Högrännan. Hon var då 21 år, en liten, snabb och gladlynt flicka. Hon blev aldrig svaret skyldig i ett skämt. Farfar och Anna hade hållit ihop 2-3 år när dom gifte sig, därav hade dom varit förlovade cirka ett år. Dom köpte ringar och förlovade sig en gång när dom var i Luleå för att hälsa på farfars faster Karin. Varken farfar eller farmor gick på dans någonsin, utan lekar och styrkeprov av alla slag var vad ungdomarna (och även äldre) roade sig med när dom träffades. Leklusten satt i långt upp i åren för somliga, minns farfar. Många trista jobb och långa vandringar blev lätta-

re och roligare tack vare deras leklust och många historier.

Farfar och farmor vigdes i Arvidsjaur prästgård av kyrkoherde Berlin, och Annas bror Sven var deras "chaufför" till häst. De hade nya kläder, men farmor hade inte krona och slöja utan en vanlig lång klänning. Trots att dom hade hållit ihop rätt länge, hade dom egentligen inte varit tillsammans så mycket. Farfar var ofta borta på jobb i månader i sträck, och besöken hos farmor varade aldrig över en lördag - söndag t.ex. Inte en enda söndag kunde farfar minnas att han varit hos farmor. (Han smög väl försiktigt därifrån i gryningen kan jag tänka.)

En vecka före vigseln kom farmor till Lindströms för att göra sig bekant. Första tiden bodde de hos Ottos - i deras övervåning - men sedan Linnéa var född, hyrde dom en kammare hos Valles, för att vara nära bygget i Snöbränna som jobbades med för fullt. Så fort gården var upptimrad flyttade dom in, så första vintern hade dom stockvarven till tapeter, men det gick bara bra för "kåken var välgjord, varm och tät" sa farfar med påtaglig stolthet.

xxxxx Bolin, far till farmors far alltså, var gift två gånger. Några av hans barn är:

Anders, farmors far, vars "Kristens resa" jag fått i min ägo genom Agnes Enstrand. (Hur?)

Enok, bodde kvar i Högränna, och fick bl.a barnen Elis och Einar. Hans fru hette Anna-Greta, och hennes syster Sara gifte sig Gellerstedt och blev Holgers mor.

Erik

Karl

Hilda

Anders Bolin, farmors far, gifte sig med Anna Fredrika från Djupträsk, Jörn. Han själv var barnfödd i Högränna, och stannade där i hela sitt liv. Han dog i bräck vid ganska unga år, men hann få (åtminstone) fyra barn.

- Sven bodde ett tag i föräldrahemmet med sin fru Hilma från Sörbränna inom Arvidsjaur. Han flyttade sedan till Högdalsås, och en del av hans ca tretton barn blev så småningom Bolidenbor. Högrännagården blev öde.

- Jonas köpte ett hemman i Långsjön inom Luleå. Ett av hans barn är Birger Bohlin.

- Israel tog över sin farbrors, Erik Bohlins, hemman. Gifte sig och fick en pojke (ev Bengt) som fick tbc. Både han och hans fru dog unga, och ogifta "Jonk-Pell-Vendla" födde upp Bengt, som dock dog, ung och ogift i tbc.

- Anna, farmor, som hann bli mor till tio barn innan hon dog i "spanskan".

- Maria som fick studera. Hon hann bli färdigutbildad småskollärarinna och arbeta ett år innan hon blev sjuk. Hon kom till farfar och farmor för att vila upp sig, men dog hos dom - i lungshot.

Lungshotens härjningar i det hemmet, det är en annan, svart, historia.

Om kyrkoherde Berlin

(som farfar pratade mycket om)

Det var en herre som gick sina egna vägar och inte väjde för någonting. Han skaffade sig många ovänner när han tjurigt, behårt höll fast vid det som han tyckte var rätt. En gång blev han till och med stämd för ärekränkning. Vid en stämma i Arvidsjaur pratade en man varmt för att kommunen skulle hjälpa en familj i Ånäset, som genom slöseri och supargillen kommit på bar backe. Berlin ville absolut inte ge något till de som hade det svårt av de här självförvållade anledningarna. Ordväxlingen blev allt häftigare, och till slut sa Berlin att han verkligen inte fäste sig så mycket vid vad en karl sa, om han - som den här mannen - var onormalt sexuellt fixerad, levde i otukt och försvarade fyllerister. Mannen han syftade till, bodde nämligen ihop utan att vara gift. Men kyrkoherden blev stämd!

- * -

Farfar i den här berättelsen var Pehr Engelbert Lindström som föddes 1872 och levde ändå till 1975 (han blev 102 år). Berättelsen skrevs ner någon gång i början av 70-talet av Gunnel Javåsen, Engelberts sondotter, och har lämnats till redaktionen av hans dotterdotterson Mikael Engström (medlem nr 92).

- * -

Besöksstatistik

Som den uppmärksamme läsaren märkt så var det registrerade antalet besök i Råbäcksgården den 10 mars 15'000, inget annat. Den 16 juni hade ytterligare 1'000 personer registrerat sig i vår gästbok och den som registrerade sig den 16'000:e gången var Gösta Rova. Han tilldelades en penninglott. Eftersom dragningen redan har ägt rum så kan vi berätta att lotten faktiskt gav utdelning. Grattis Gösta.

BÖFF besöker kyrkans museum

En gråkall februarikväll omkring 19-tiden kom vi in i Överluleå kyrkas ombonade värme. Vi, ett tjugotal medlemmar av Boden Överluleå ForskarFörening hade fått förmånen att göra ett studiebesök i kyrkans museum.

Lottie Rasmusson, som var vår guide, samlade oss längst fram i kyrkan och beledsagade oss upp för en vänstervindlande trappa upp till en korridor där det hänger några porträtt av församlingens tidigare kyrkoherdar. Intressanta att bese, eftersom de till namnen är välkända för oss forskare.

Korridoren utvidgar sig till ett rum om cirka 30 kvm där en mängd, i kyrkan, tidigare använda föremål förvaras. Främst skall kanske nämnas den gamla altartavlan, vidare ljusstakar av silver, några tavlor, konsthantverk etc. och ett hundratal årgångar av Svensk Författningssamling. Där finns även en skalmodell av Kölnerdomen skänkt av någon, som på detta objekt nedlagt ett omfattande och grannliga arbete. Den är meterlång.

Efter besöket i kyrkans vindsutrymme återsamlades vi i kyrksalen där vår guide gav oss en utförlig information om Överluleå kyrka och dess historia. Obekant för undertecknad var bland annat att muralmålningen på kyrkans östra långsida är en av Sveriges största. Man kom att imponeras av kantorn och orgelbyggaren Oscar Alms insatser, folkskollärare och kommunalman som han också var. I sanning en kulturpersonlighet i

den nyvordna församlingen. Anförandet berikades i hög grad av de många "kringberättelserna" som ju faller utanför den officiella historieskrivningen.

Mycket intressant var vår guides beskrivning av symbolspråkets betydelse i en kyrka vad gäller färger, utformning av föremål, ritual etc. Målningen av en duk uppspänd på stänger runt nedre delen av kyrkväggarna skall associera till Israels tabernakel och det är ingen tillfällighet att när västra ingångens dörrar öppnas, skådar man kyrkans altare från gamla tingshusets port. Dessa dörrar hölls öppna vid tingspredikan.

Överluleå kyrka inrymmer ett columbarium, vilket är ett rum där de avlidnas urnor förvaras. Ingången dit finns på norra långväggen till vänster om Maria-koret. Det är blomstersmyckat och på väggarna försett med fack där urnorna förvaras, överraskande rymligt. Vi fick också veta att det finns bara tre liknande rum i Sverige.

Det intressanta och informativa studiebesöket avslutades med en visning av brudkammaren som ligger strax till vänster om kyrkans västra ingång.

Rolf Fredriksson

PS. En vecka senare besåg ytterligare en grupp föreningsmedlemmar kyrkans museum med Lottie Rasmusson som guide. Även denna gång var visningen uppskattad.

Red.

Ordföranden har ordet

(Björnvrål)

På årsmötet den 8 mars antogs enhälligt motionen om Landsarkiv i Boden. Redan vid höstsamlingen 1997 av Övre Norrlands forskarföreningar i Piteå, fick vi stöd av dessa, och det tackar vi varmt för.

Idag, den 30 september, vet jag att motionen bifallits av förbundsstämman, med förord Boden.

Under semestermånaden juli hade vi 350 besökare, som skrivit in sig i vår Gästbok, men jag vet att många fler besökte Råbäcksgården.

Styrelsen och engagerade medlemmar guidade under 14 av månadens 31 dagar. Tack för detta! Besökstrycket är stort och vi i styrelsen har haft förhandlingar med bibliotekschefen för att hitta en annan och bättre teknik, för att kunna ha öppet alla dagar under denna månad.

Ett stort Tack också till de som ställde upp under helgens skördefest, vilken ju var en klar succé. Vi hade över 300 besökare på 3 dagar.

Framtiden: Att fortsätta enligt § 2 i stadgarna.

Loppmarknaden

Den 24 april hade styrelsen ett arbetsmöte inför loppmarknaden. Vi höll till i köket på Råbäcksgården. Där fanns också alla de gåvor som ni medlemmar skänkt. Om bordet på första sidan i Boden-ANAN nr 2 var överbelamrat, så var detta ingenting mot vad köket var.

Vi samlades tidigt lördag morgon den 25 april och lastade 2 bilar fulla, plus en släpvagn, och körde in på gågatan. Redan innan vi ställt i ordning vårt stånd klart, var kommersen i full gång.

Själv fick jag gå omkring och känna mig som en slavhandlare. Vi hade nämligen två "negrer" till försäljning, som ingen av oss trodde skulle bli sålda. Men där fick vi tji! Nåja, så farligt var det inte! Som kurios hade vi nämligen ställt två svarta skyltdockor på var sin sida av bordet, så det var dessa vi sålde.

Vädret var perfekt och roligt hade vi, så jag hoppas att vi får fler försäljare nästa år.

Tack ni alla!

En rustmästare minns

första delen
av Reinhold Backman

Min mor

När jag står vid ett fönster och ser ut mot snöfallet, kommer jag alltid ihåg min mor. Som treåring lämnades hon till en familj i Kallax, till sin morbror August Wikström och hans hustru. Hon kunde den kvällen inte tröstas, utan grät storligen, och utanför fönstret föll snön tung. Det blev en stund hon bar med sig i 87 år. Hon var vid sin död 90 år. Hon kom att älska sin morbror över allting, och hata sin moster lika mycket. Man fann att det inte skulle behöva anställas någon dräng, utan det fick min mor utgöra tills hon fyllde 21 år. Då kom hennes mor, Edla Olin från Ersnäs, gående de två milen för att hälsa på. Hon frågade om det inte fanns någon handsöm som Hulda (min mor) hade gjort. Svaret blev "Nej, jag ville inte förstöra tyg".

Min mor, Hulda Backman, fick nu följa med sin mor tillbaka till sitt föräldrahem, för att icke återkomma till det hushåll som varit hennes arbetsplats sedan barnaåren. Det hade endast förlänats henne sex terminers skola. Hon fick i smyg låna grannbarnens katekes, som så småningom skulle betyda så mycket för hennes troende liv.

Hon kom att vistas lång tid på sjön. Dels var hennes morbror också fiskare, dels hade de sina ägor ute på Germandön där även djuren kunde vistas viss tid. Detta gjorde att hon blev duktig på att segla. Till Kallax kom då ock prosten Albert Nordberg från Gammelstad (han skrev Nederluleås historia) och forskade i byaåldermannens handlingar, som fanns i Wikströms hem. Min mor fick då segla honom ut på fjärden medan han studerade handlingarna.

När jag och min Astrid tog ut lysning på prästgården i Gammelstad så var det prosten Nordberg som ordnade detta, och då sa han: "Du är ju son till min seglarflicka".

Min far

Min far Nils Gustav var son till Maria G-son och Erik Backman i Ersnäs. Farfars hem låg uppe i "Kammen" längst söderut i byn. Familjen kom från Altersbruk, och farfar var gift för tredje gången. Vid storskiftet ägde han den "goda" jorden, och borgade för dem som bara fick skog och myrar. De

hade lovat att de skulle ha tillbaka det de hade mistat, och så blev det också. De som hade borgat för dem blev ställda på bar backe, däribland min farfar. Han blev en inbunden och tvär man. Allt gick ifrån dem, och de fick ta in hos "gästgivaren". Farfar köpte ett bolster på auktionen, det var det enda de ägde förutom kläderna på kroppen. De fick genom lån köpa en liten jordplätt uppe på "Kammen" och byggde hus och köpte en ko så de kunde leva vidare. Min far, nio år gammal, fick som äldste son hjälpa till. De gjorde möblerna själva, - vi har idag två stolar från denna tid.

Farfar arbetade på Granuddens sågverk i Luleå och grabben måste följa med och vara knubbpojke för 1,25 kr i veckan. De gick till fots de två milen, hem på lördagskvällen när arbetet var slut och tillbaka på söndagskvällen. Han har berättat hur trött han blev, och att han inte kunde hålla de äldres fart. När de märkte att han blev efter stannade de, men fortsatte så fort han hann upp dem. När de kom till Gäddvik följde de en stig över Kallaxheden. Kuriren hade haft ett aprilskämt om att en gorilla som hade smitit från cirkus nu fanns på heden. Detta trodde grabben, och var hemskt rädd när han blev efter i höstmörkret ute på stigen.

Jag själv

När jag föddes bodde vi på Svedjan hos familjen Stark, tills vi flyttade in till Luleå och ett tag bodde hos "Vallins" i närheten av nuvarande Bryggeriet och NAB. Sedan blev det Gäddvik och därefter Bergnäset för gott.

Jag är hundrädd, och jag tror att detta härrör sig från en händelse år 1921. Vi bodde i ett torp "baki skogen" som det hette. Det låg ungefär en km från Gäddviksudden, mot Bergnäset till. En höstkväll hade vi varit på besök hos färjkarlen Åström med familj, där nu Gäddviksbron ligger. Vi skulle passera "Ny-Sundet", Petter Nilssons gård (numera SFS:s). De hade en stor newfoundlandshund. Den låg i gräset men rusade upp. Jag segnade ner, och pappa hade besvär med att få mig hem kilometern över skogen. Vi skaffade oss en egen hund, men det hjälpte inte. Eftersom det var en "gatu-korsning" och blev en "ranthund" så avlivades den. Skinnet hängdes upp i "ladugårdsröntan".

Eftersom jag inte visste om avlivningen så blev detta nästa chock, - den var ändå en kompis till mej.

Året blev 1922, och jag tyckte som blivande sex-åring att skogen stod alldeles för mörk om höstkvällarna. Pappa stannade efter arbetets slut, på Luleå ångsåg, och byggde på vårt blivande hus i Bergnäset. Inneboende hos oss var en bror till mamma, gammelungkarlen Alfred, - vi var bästisar genom hela livet. En natt när pappa låg över på bygget blev mamma svårt sjuk (jag tror det var missfall). Var min bror Bertil var vet jag inte, men jag blev i alla fall väckt av morbror som sa att jag skulle springa till Gäddviksudden och hämta mammas kusin Hildur Sundström. Han skulle själv springa ned till Bergnäset och hämta pappa. Han hjälpte mig med klädseln, men var så nervös att han bara hittade sin egen slokhatt som han drog ner för ögonen på mej, och ut med mej på bron. Nu kom en hemsk stund, kolmörkt - och ner från byn hördes hundar skälla. Oj så rädd jag var. Jag snubblade och föll, och smågrina. Jag kom fram och knackade på fönstret hos Hildur, och sa att hon måste komma för mamma var hemskt sjuk. Hon sa: "Vänta, jag kommer", men morbror hade sagt att jag skulle skynda mej tillbaka för att mamma var ensam, så jag bara sprang, - lika rädd. Men jag tyckte nog när pappa kom springande hem (han hade sprungit ifrån morbror), och sa att jag var en riktig karl ..., att jag var det (kanske).

Columbus

1923 hade vi flyttat till vårt stora nybyggda hem i Bergnäset. På vintern blev mor sjuk, och måste läggas in på Luleå lasarett. En kusin till mamma, Frida Strömdahl sedermera Oskarsson, skötte vårt hem och julaftonen skulle jag och min bror Bertil få fira i hennes hem på Gäddviksudden. Genom mors sjukdom hade allt ställts på ända och några julklappar hade det inte varit tal om. När julklappsutdelningen genomfördes satt jag och min bror uppe på en vedbänk och följde skådespelet utan att erhålla några klappar. Ingen hade en tanke på vår trista tillvaro, utom en, Emil Sundström - "Columbus" kallad. Emil hade rymt hemifrån när han var fjorton år och gått till sjöss. Familjen hade fått tag i honom genom konsulatet, och han hade nu vid sjutton års ålder förts tillbaka till Gäddviksudden. Helt plötsligt ropade tomten "Reinhold" och "Bertil". I våra paket fanns chokladkakor, och i mitt en vit glänsande med en röd ros och ordet

"Rose Marie". Jag trodde himmelens portar hade öppnat sig.

Senare när vi hade lärt oss förstå saker och ting, fick vi veta vad som hade skett den gången. Emil hade uppfattat vår situation, och sprungit till sin sjösäck, där hans choklad fanns, och gjort oss var sitt paket. Tänk ändå ansågs han som familjens svarta får! Då kunde vi inte tacka honom för han fanns redan på de sju haven, som i fortsättningen blev hans tillvaro. Han torpederades sju gånger under andra världskriget, men klarade livhanken alla gånger, och dog så småningom en naturlig död i hemlandet. Han hade ett underligt sätt att undersöka hur han mädde. Emil fick en "grismage", som han sa, efter sitt magsår. Han provade om magen höll genom att arbeta som målare på radiomasten i Notviken när den byggdes, 50 m hög. Magen höll.

Småskolan

Vi hade inte någon skola på Bergnäset, utan vi gick i Västra skolan i Luleå. Bertil hade gått två år i Gäddvik, men jag fick börja i *första små* i stan. Bertil fick lida ganska mycket spe för att han bröt på bondska, men jag hade lärt mej svenska av en kusin till mamma, som hjälpte oss hemma en sommar. Det var ibland ganska "risigt" att gå till skolan när det var kallt på vintern och man måste gå över isen. Vid ett tillfälle hade det blivit en hemst nordanstorm så vi kunde inte passera isen, för den hade blivit alldeles blank. Några av våra föräldrar hade tagit ledigt från arbetet och skjutsade oss på järnspark över. Mitt på älven var det fullt med glassplitter. Bryggare Olsson hade tippat med sin vagn med öl- och läskedrycksflaskor, och dessa hade krossats mot isen och låg som ett brunt band - kilometervis. Hans dotter Irma var stursk, hon skulle inte åka spark, hon skulle gå. Cirka 100 meter utanför Luleå färjeläge drattade hon på ända, och Sven Strömdahl fick tag på henne på Gråsälören ca två km ut mot Tjuvholmssundet. Han fick linda sin skinnväst om hennes bak, för den var nästan bar. Eftersom det var storm rätt emot, fick han ta sig mot Yttre Bergnäset (nu Trollenäs) och följa en skogsväg mot hennes hem.

En morgon när mamma väckte oss så sa hon: "I dag är det 25 grader kallt, så ni får klä er riktigt". Då viska Bertil: "Vi är sjuk idag, vi är förkylda". Det sa han till mamma. Hon sa: "Tänk så synd, i dag skulle pappa, när han slutar på Granudden och fått sin löning (det var lördag), gå över till

stan och köpa er pjäxor och raggsockar". Ni kan tro att vi kvickt var uppe ur sängen, och på med kläder, och till skolan. Vi var ju hemma före honom, men oj oj när han kom hem och hade de utlovade sakerna - vilken glädje. Tänk att få ta dem på sig, och gå ut till kompisarna och ståta i de nya skorna och raggsockarna dragna utanpå byxbenen så de riktigt skulle synas. Det var grejer det.

Folkskolan

När jag började 1:a folk (3:e året) fick vi en lärare som vi var väldigt rädda för, innan han kom. Äldre grabbar ljög för oss och talade om att han skolat på Mjölkudden och hängt upp en grabb i öronen, i en klädhängare i korridoren. Det var fel. Han var världens klämmigaste, hette Holger Juhlin, och var fantastisk på att teckna. Min kompis Helge Sundberg från Granudden var son till pappas arbetschef, inspektorn vid sågverket där, som ägdes av Svanö. Min pappa var sågställare. Helge bedrev frukostrasterna med att slåss, och en dag hade han pucklat på en grabb alldeles för mycket, så han skvallrade för magistern. Magistern sa att Helge som straff skulle be grabben om förlåtelse. Det gick inte hem, för Helge försökte slippa undan genom att börja gråta. Det lät som om det kom från underjorden. "Nej, nej" sa magistern "sluta, sluta! Du har aldrig grinat i ditt liv, det räcker". Så var straffet slut.

Hemma hade vi en liten snickeriverkstad, så vi pojkar levde med hyvlar och stämjärn. I 1:a folk skulle vi börja träslöjden, som var i Östra skolan på Östermalm och läraren var Eriksson. Han och pappa hade varit arbetskamrater på Karlshäll 1914. Jag hade påssjuka när slöjden började så jag kom efter. Den dagen jag skulle dit, ville pappa att jag skulle hälsa till magistern. När vi kom dit ville magistern att jag skulle hyvla till en bräda som var 1"x5" och 5 dm lång. Jag gjorde detta och visade upp den som han sa. Då kallade han till sig hela klassen och sa: "Det är så att Reinhold är son till en gammal arbetskamrat till mej som snickra, och det kan tydligen Reinhold också. Det är därför han har hyvlat denna bräda så fort. Och så vände han sig till mej och sa: "Nu ska inte du vara mallig mot dina kamrater för detta, gör nu en skärbräda till din mor av denna bit". Jag hade varit för blyg att tidigare framföra pappas hälsning, men det skedde nu. När jag kom hem och berättade för pappa om saken, frågade jag: "Vad är mallig för nånting?"

De tre sista åren i folkskolan på Västra hade vi en lärarinna, Hulda Jakobsson, - hon var världens bästa. Rättvis till tusen, god och snäll. Jag minns en grabb Broström som bodde i den beryktade "Bodelska kyrkan" på Svedjan, - ett bustillhåll. Han hade hemsk "kråkhacka" på händerna för att han inte tvättade sig. Hon tog med sig salva och smorde hans händer dagligen tills han blev bra.

Inspektören under denna tid kallades "Doggen". Det enda vi märkte att han var bra på, var att slå barn. I klassen fanns en grabb Forsén, en stor drul och oklok. En dag var Bergh på besök i klassen och Forsén kom för sent. Han såg inte inspektören bakom kakelugnen, men såg av våra miner att det var något. Han sa: "Är Doggen här?". Bergh flög upp och skrek: "Jo, Doggen är här!", grep Ulf om nacken och ut till lärarrummet för stryk. Ulf gick raka vägen hem till pappa körsnären, och sen blev det en hiskelig match mellan gubbarna.

Skolresan

1930 var sista året i skolan. Vår lärarinna och den som hade avgångsklassen i Östra hade ordnat med en skolresa för oss (den första i sitt slag). Vi fick välja mellan Stockholmsutställningen och Stora Sjöfallet. Hon ville inte råda oss som hon sa, så sa hon: "Till Stockholm kommer ni alla någon gång i livet, men jag tvivlar till Stora Sjöfallet". Vi valde det senare. Dom hade nog skaffat en hel del pengar på något håll, som vi inte visste något om, men själva skulle vi spara ihop till elva kronor. Vi hade hela året på oss. Min kompis Einar Lindblad hade sparat i ettöringar i en enlitersflaska. Vi skulle gå till Handelsbanken för att växla in flaskan, och Einar var rädd "till tusen" att dom skulle bli arga när dom skulle räkna ettöringar, och så vägrade dom pengarna. Oj vad vi blev "paffa". Resan gick med tåg till Porjus. Vi låg i skolan, och fick besöka ett lappläger där lappgumman bet loss sockerbitar från en topp till oss. Flickorna vägrade inte annat än att äta upp den till kaffet, men vi grabbar stoppade dem i granriset. Sedan åkte vi båt, Lelejaur, från Luspebryggan och bytte vid forsarna till Saltojaur som vi åkte med till Saltoluokta. Sedan gick vi till fots till fallet (som numera inte finns kvar). Tur att vi valde fallet. Vi besteg ett fjäll som heter Kerkao. Flickor från Östra klassen var bra på att sjunga, så de underhöll på båtarna, och därför fick vi chokladkakor av övriga turister.

Skolmaten

Under skoltiden i Luleå, så var vi bergnäsbarn tvungna att ha smörgås och mjölk med oss till lunchen. Vi fick sitta i korridoren utanför skolsalen på en vedbänk. På "Bodellska kyrkan" fanns en barnbespisning för fattiga barn i området, som varje lunch utspisade välling och smörgås. Vår lärarinna, fru Jakobsson, utverkade tillstånd till att vi som var från Bergnäset skulle få äta där. Det fick vi, men mina kompisar Helge och Martin fick inte för sina föräldrar, för de skulle få skämmas. Deras pappor var sågverksinspektör respektive faktor. Vad jag tyckte synd om grabbarna, för oj så gott det var att få denna varma välling och smörgåsar. Det enda man behövde göra var att läsa bordsbön och tacka Gud för maten, - och det gick ju fort. Mamma Hulda tyckte att jag blev riktigt rund av detta, och det meddelade hon lärarinnan, som ju blev glad av att höra detta. Detta var väl första gången som jag kom på att det fanns skillnad mellan rika och fattiga, och att fördelen låg på de senares sida.

Fortsättningskolan

Man skulle gå två år i Fortsättningskola, och den var på Östra skolan på Östermalm. Ämnena var

Arbetskunskap (metallslöjd), Medborgarkunskap och Modersmål. Jag lyckades med respektive betyg: a, AB och Ba. Här gick alla avgångsklasser tillsammans utom de som gick till läroverket. Bland eleverna fanns Martin Ljung. Oj vad han hade det besvärligt med överläraren "Doggen". I samma korridor som vår skolsal var gymnastiksalen. En dag med flickgymnastik släppte Martin och en likasinnad in en stor hundvalp bland flickorna. Det blev ett hemskt liv, men *hjältarna* gick in och räddade dem från vilddjuret.

Martin var väldigt musikalisk och bra på att slå batteri. Vi från Bergnäset åt våra smörgåsar i lokalen för metallslöjd, och Martin gav en uppvisning i trumslageri på alla plåtar. Plötsligt stod "Doggen" i dörröppningen, - vi blev stela och det såg Martin, varför han sakta avslutade uppvisningen. "Doggen" visade med ett finger som sakta kröktes att Martin skulle komma ut. I dörren vände Martin sig om och sa: "Grabbar, nu är det färdigt!". Efteråt frågade vi: "Hur gick det?". "Ja" sa Martin "det small som vanligt kring öronen". Han hade ju redan då börjat som underhållare på revyer och danser, och var en mycket populär grabb bland människorna på stan.

- * ->

Nya mikrokort

Andra omgången av bibliotekets köp av föreningens mikrokort har ersatts med nya kort. Vi har också använt de penningåvor föreningen fått till att köpa nya mikrokort. Följande har inköpts:

Nederluleå	förs.böcker (hfl)	1895-1919	Jukkasjärvi	förs.böcker (hfl)	1900-1912
Lule domk.f.s.	förs.böcker (hfl)	1895-1899	"-	utdrag ur förs.bok	1920
"-	utdrag ur förs.bok	1910+1920	Vittangi	förs.böcker (hfl)	1910-1920
Pite lfs	förs.böcker (hfl)	1899-1913	Pajala	förs.böcker (hfl)	1895-1900
"-	utdrag ur förs.bok	1920	"-	utdrag ur förs.bok	1910+1920
Hortlax	utdrag ur förs.bok	1920	Junosuando	förs.böcker (hfl)	1896-1925
Norrjärden	utdrag ur förs.bok	1920	Övertorneå	förs.böcker (hfl)	1902-1920
Pite sfs	förs.böcker (hfl)	1892-1901	Hietaniemi	förs.böcker (hfl)	1895-1911
Älvsbyn	utdrag ur förs.bok	1910+1920	"-	utdrag ur förs.bok	1920
Arvidsjaur	förs.böcker (hfl)	1898-1919	Korpilombolo	förs.böcker (hfl)	1896-1920
Arjeplog	förs.böcker (hfl)	1900-1909	Karl Gustav	förs.böcker (hfl)	1896-1919
"-	utdrag ur förs.bok	1920	Haparanda	förs.böcker (hfl)	1896 - 1905
Jokkmokk	förs.böcker (hfl)	1897-1905	"-	utdrag ur förs.bok	1910+1920
"-	utdrag ur förs.bok	1910+1920	Nedertorneå	förs.böcker (hfl)	1895-1904
Kvikkjokk	utdrag ur förs.bok	1900,-10+,-20	"-	utdrag ur förs.bok	1910+1920
Gällivare	förs.böcker (hfl)	1895-1905	Seskarö kbfd	förs.böcker (hfl)	1923-1924
"-	utdrag ur förs.bok	1910+1920	Nederkalix	utdrag ur förs.bok	1910+1920
Karesuando	förs.böcker (hfl)	1896-1927	Överkalix	utdrag ur förs.bok	1910+1920

Reinhold Backmans antabla

<p>Nils Gustaf Backman f.1888 11/1 Ersnäs:7 Nederluleå d.1964 1/6</p> <p>Nederluleå BD Träsliperiarbetare Ersnäs Nederluleå BD</p> <p>g.1912 3/1</p>	<p>Erik Backman f.1856 26/8 Nybyn, Altersbruk Piteå lfs BD d.</p> <p>Bonde Ersnäs:7 och 8 Nederluleå BD</p> <p>g.1886 9/10</p>	<p>4</p> <p>Carl Johansson-Backman f.1811 20/8 Porsnäs, Piteå lfs BD d.1890 18/4 Nybyn, Piteå lfs BD Arbetare Nybyn, Altersbruk, Piteå —g.1843 19/11</p> <p>Christina Fredrica Johansdotter-Wikström f.1822 5/4 Alterån (Långträsk), Piteå d.1880 3/5 Altersbruk, Piteå lfs BD Arbetarhustru Nybyn, Altersbruk, Piteå</p>	<p>8</p> <p>Johan Johansson Backman f.1762 24/2 Kopparnäs:12, Piteå lfs BD d.1838 26/12 Nybyn:10, Piteå lfs BD Sjöman, mjölnare Kopparnäs, Porsnäs, Piteå lfs —g.1809 30/5</p>	<p>16</p>
			<p>Elsa Jönsdotter f.1781 28/6 Bergsviken, Piteå lfs BD d.1854 6/3 Nybyn, Piteå lfs BD Bondhustru Kopparnäs, Porsnäs, Piteå lfs BD</p>	<p>17</p>
<p>Erbror Hilding Reinhold Backman f.1916 29/9 Ersnäs Nederluleå BD d.</p> <p>Rustmästare Kungsgatan 81 B, Boden Överluleå BD</p>	<p>Maria Ulrica Gustafsdotter f.1855 1/1 Åbyn:10 Burträsk AC d.</p> <p>Bondhustru Ersnäs:7 och 8 Nederluleå BD</p>	<p>5</p> <p>Gustaf Pehrsson f.1807 11/12 Renbergsvattnet:6, Burträsk d.1869 2/5 Åbyn:10, Burträsk AC Bonde Åbyn:10, Burträsk AC —g.1840 1/11</p> <p>Sara Maria Pehrdsdotter f.1817 12/3 Bygdeträsk:10, Burträsk AC d.1874 6/6 Åbyn:10, Burträsk AC Bondhustru Åbyn:10, Burträsk AC</p>	<p>9</p> <p>Johannes Eliasson Wikström f.1799 8/8 Alter, Piteå lfs BD d.1841 23/10 Alter (Bodträsk), Piteå lfs BD Frälselantbonde Alterån (Långträsk:8), Piteå —g.1821 22/6</p>	<p>18</p>
			<p>Brita Maria Olofsdotter-Qwick f.1791 10/12 Rutvik, Nederluleå BD d.1862 31/7 Backträsk, Piteå lfs BD Bondhustru Alterån (Långträsk:8), Piteå lfs B</p>	<p>19</p>
<p>Hulda Olin f.1886 9/8 Ersnäs Nederluleå ED d.1976 16/8</p> <p>Nederluleå ED Bosatt i Ersnäs Nederluleå ED</p> <p>g.1912 3/1</p>	<p>Edla Johansdotter f.1857 31/5 Ersnäs:14 Nederluleå BD d.</p> <p>Arbetarhustru Ersnäs Nederluleå BD</p>	<p>6</p> <p>Okänd f. d. —g.</p> <p>Johanna Boqvist f.1820 12/11 Råbäcken, Överluleå ED d.1860 13/10</p> <p>Piga Bensbyn (Inhys.), Nederluleå</p>	<p>10</p> <p>Pehr Olofsson f.1762 13/3 Renbergsvattnet:7, Burträsk AC d.1840 15/5 Renbergsvattnet:6, Burträsk AC Bonde Renbergsvattnet:6, Burträsk AC —g.1800 14/12</p>	<p>20</p>
			<p>Maria Christina Johansdotter f.1766 21/1 Gammelby, Burträsk AC d.1850 14/1 Renbergsvattnet:6, Burträsk AC Bondhustru Renbergsvattnet:6, Burträsk AC</p>	<p>21</p>
<p>Hulda Olin f.1886 9/8 Ersnäs Nederluleå ED d.1976 16/8</p> <p>Nederluleå ED Bosatt i Ersnäs Nederluleå ED</p> <p>g.1912 3/1</p>	<p>Edla Johansdotter f.1857 31/5 Ersnäs:14 Nederluleå BD d.</p> <p>Arbetarhustru Ersnäs Nederluleå BD</p>	<p>12</p> <p>Okänd f. d. —g.</p> <p>Johanna Boqvist f.1820 12/11 Råbäcken, Överluleå ED d.1860 13/10</p> <p>Piga Bensbyn (Inhys.), Nederluleå</p>	<p>11</p> <p>Petrus Andersson f.1793 17/6 Kvarnbyn, Burträsk AC d.1860 11/12 Bygdeträsk:10, Burträsk AC Bonde Bygdeträsk:10, Burträsk AC —g.1816 20/10</p>	<p>22</p>
			<p>Magdlena Danielsdotter f.1779 21/9 Bygdeträsk, Burträsk AC d.1828 29/5 Bygdeträsk:10, Burträsk AC Bondhustru Bygdeträsk:10, Burträsk AC</p>	<p>23</p>
<p>Hulda Olin f.1886 9/8 Ersnäs Nederluleå ED d.1976 16/8</p> <p>Nederluleå ED Bosatt i Ersnäs Nederluleå ED</p> <p>g.1912 3/1</p>	<p>Edla Johansdotter f.1857 31/5 Ersnäs:14 Nederluleå BD d.</p> <p>Arbetarhustru Ersnäs Nederluleå BD</p>	<p>13</p> <p>Johanna Boqvist f.1820 12/11 Råbäcken, Överluleå ED d.1860 13/10</p> <p>Piga Bensbyn (Inhys.), Nederluleå</p>	<p>12</p> <p>Lars Magnus Gabrielsson-Boqvist f.1794 17/8 Hjortsdammen, Bo, Örebro län d.1870 8/1 Unbyn, Överluleå BD Torpare, inhyses Råbäcken och Unbyn, Överluleå —g.1818 7/5</p>	<p>24</p>
			<p>Brita Christina Jönsdotter f.1788 5/7 Sävastbyn, Överluleå BD d.1839 17/2 Heden, Överluleå BD Torparhustru Råbäcken, Nederluleå BD</p>	<p>27</p>
<p>Hulda Olin f.1886 9/8 Ersnäs Nederluleå ED d.1976 16/8</p> <p>Nederluleå ED Bosatt i Ersnäs Nederluleå ED</p> <p>g.1912 3/1</p>	<p>Edla Johansdotter f.1857 31/5 Ersnäs:14 Nederluleå BD d.</p> <p>Arbetarhustru Ersnäs Nederluleå BD</p>	<p>7</p> <p>Johannes Johansson f.1817 27/8 Ersnäs:14, Nederluleå BD d.1869 27/1 Ersnäs:14, Nederluleå BD Bonde Ersnäs:14, Nederluleå BD —g.1845 12/4</p> <p>Anna Magdalena Pehrdsdotter-Lundberg f.1822 21/6 Ersnäs:13, Nederluleå BD d.1897 10/11 Ersnäs, Nederluleå ED Bondhustru Ersnäs:14, Nederluleå BD</p>	<p>13</p> <p>Lars Magnus Gabrielsson-Boqvist f.1794 17/8 Hjortsdammen, Bo, Örebro län d.1870 8/1 Unbyn, Överluleå BD Torpare, inhyses Råbäcken och Unbyn, Överluleå —g.1818 7/5</p>	<p>26</p>
			<p>Brita Christina Jönsdotter f.1788 5/7 Sävastbyn, Överluleå BD d.1839 17/2 Heden, Överluleå BD Torparhustru Råbäcken, Nederluleå BD</p>	<p>27</p>
<p>Hulda Olin f.1886 9/8 Ersnäs Nederluleå ED d.1976 16/8</p> <p>Nederluleå ED Bosatt i Ersnäs Nederluleå ED</p> <p>g.1912 3/1</p>	<p>Edla Johansdotter f.1857 31/5 Ersnäs:14 Nederluleå BD d.</p> <p>Arbetarhustru Ersnäs Nederluleå BD</p>	<p>14</p> <p>Johannes Johansson f.1817 27/8 Ersnäs:14, Nederluleå BD d.1869 27/1 Ersnäs:14, Nederluleå BD Bonde Ersnäs:14, Nederluleå BD —g.1845 12/4</p> <p>Anna Magdalena Pehrdsdotter-Lundberg f.1822 21/6 Ersnäs:13, Nederluleå BD d.1897 10/11 Ersnäs, Nederluleå ED Bondhustru Ersnäs:14, Nederluleå BD</p>	<p>14</p> <p>Johannes Isaksson f.1782 22/2 Ersnäs, Nederluleå BD d.1844 2/10 Ersnäs:14, Nederluleå BD Bonde Ersnäs:14, Nederluleå BD —g.1812 23/2</p>	<p>28</p>
			<p>Catharina Andersdotter f.1787 23/6 Alter, Piteå lfs BD d.1881 28/12 Ersnäs (inhys.), Nederluleå ED Bondhustru Ersnäs:14, Nederluleå BD</p>	<p>29</p>
<p>Hulda Olin f.1886 9/8 Ersnäs Nederluleå ED d.1976 16/8</p> <p>Nederluleå ED Bosatt i Ersnäs Nederluleå ED</p> <p>g.1912 3/1</p>	<p>Edla Johansdotter f.1857 31/5 Ersnäs:14 Nederluleå BD d.</p> <p>Arbetarhustru Ersnäs Nederluleå BD</p>	<p>15</p> <p>Petrus Olofsson Lundberg f.1788 15/4 Hortlax:15 (Gården Enock), Piteå d.1824 22/7 Ersnäs:13, Nederluleå BD Bonde, postförare Ersnäs:13, Nederluleå BD —g.1821 8/7</p> <p>Anna Ericsson f.1799 7/12 Långnäs, Piteå lfs BD d.1861 10/11 Ersnäs:13, Nederluleå BD Bondhustru Ersnäs:13, Nederluleå BD</p>	<p>15</p> <p>Petrus Olofsson Lundberg f.1788 15/4 Hortlax:15 (Gården Enock), Piteå d.1824 22/7 Ersnäs:13, Nederluleå BD Bonde, postförare Ersnäs:13, Nederluleå BD —g.1821 8/7</p>	<p>30</p>
			<p>Anna Ericsson f.1799 7/12 Långnäs, Piteå lfs BD d.1861 10/11 Ersnäs:13, Nederluleå BD Bondhustru Ersnäs:13, Nederluleå BD</p>	<p>31</p>

Forskare: Eila Fredriksson Boden

Flottning i Råneälven 1928

År 1828, den 16 juni, dog Anton Andersson vid Råneälven ovanför Mårdsel på en plats som heter Färimyrforsen.

Anton som var flottningsförmän föreslog flottarlaget att göra en vilopaus. Övriga i laget undrade varför just här. Det var aldrig vanligt att vila på denna plats. Vägen upp mot Råneträsk är en gammal flottarstig, många mil att gå. I södra delen av Råneträsk fanns en damm med elva luckor som kunde reglera lämpligt vattenflöde för flottningen. Efter en kort stund, sittande på en gammal stock, somnade Anton in. Flottarlaget trodde att Anton svimmat och blötte hans huvud, men han var död.

En minnessten markerar platsen. Texten på stenen är:

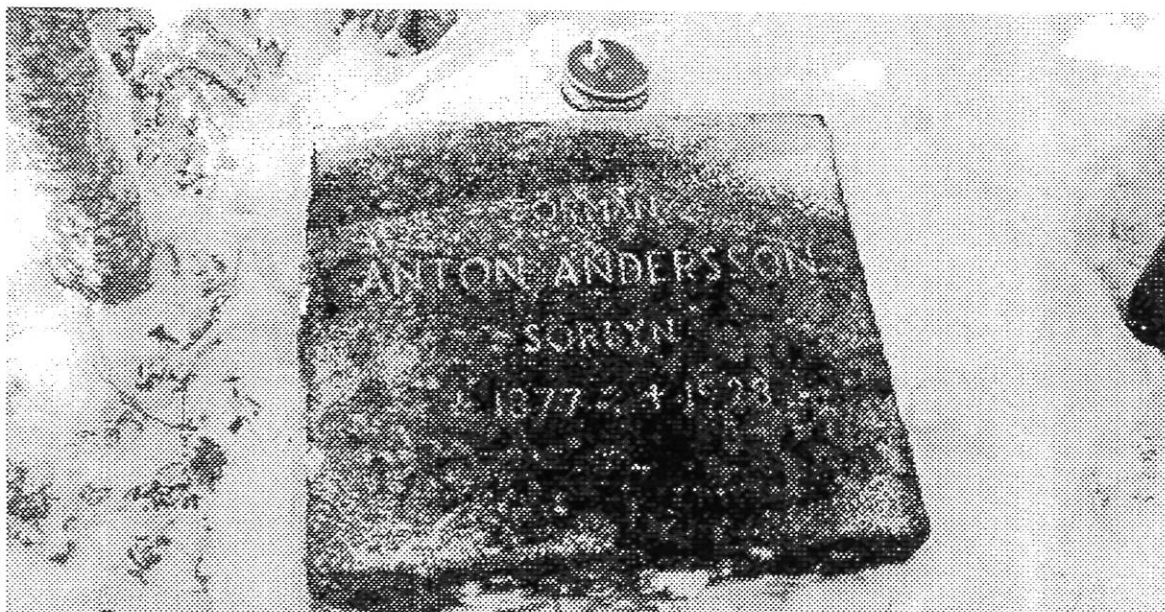
Förmän
Anton Andersson
Sörbyn
* 1877 † 1928

Minnesstenen har transporterats med båt till övre delen av Degerselet för att sedan bäras den ca 1 km långa stigen till den plats där Anton dog. Männen som bar stenen heter Algot Johansson och Arne Rönnqvist från Åträsk. Antons söner, Thure och Karl Andersson var också med.

Det har berättats mig att sommartid när fiskare går förbi minnesstenen kan de ibland se blommor vid den.

Råneå den 29/5 1997

Lars Andersson

Utfärd till minnesstenen

Alla helgons dag, lördag den 2/11 1996 gjorde en grupp bestående av barnbarn med familjer en utfärd till minnesstenen efter flottarförmän Anton Andersson. Som vägvisare hade vi bröderna Jan och Leif Björk från Mårdsel.

Det var en fantastiskt solig och fin höstdag som gjorde den annars ganska långa promenaden mycket trevlig. Kvällen och natten före föll ca 15 cm nysnö vilket gjorde upplevelsen extra minnesvärd. Vi åkte den första kilometern med bil för att därefter fotvandrade längs älvens strandängar upp till den plats där stenen är belägen. Vägvisarna hade varit förutseende och tagit med en marschall som tändes vid stenen. Dom berättade att det ibland brukar vara blommor place-

rade vid stenen. Vem det är som gör det vet vi inte. Därefter lämnade vägvisarna sällskapet och återvände. Vi andra fotograferade en del, gjorde en brasa och fikade innan även vi återvände utefter älven över strandängarna.

Deltagarna var:

Siv Andersson med sonen Petter A.

Curt Andersson och Ingrid Sundström med barnen Mattias S, Daniel S och Sara S.

Kjell och Ann-Mari Andersson med barnen Ola A, Jonny A, Thomas A och Björn A.

Torbjörn Johansson med dottern Anna J.

Torbjörn Johansson

Jag söker rötter

Jag söker föräldrar till **Sofia Petronella Lundberg**, gift 1824 med änkemannen Olof Johansson i Boden. Med honom fick hon sönerna Olof Johan, född 1829 (senare med efternamnet Enström), Erik, född 1833 (senare med efternamnet Östling) och Gabriel Olsson, född 1838.

Sofia Petronella står upptagen i inflyttningsregistret för 1822-28 som inflyttad från Stockholm. Inga årtal och inga närmare upplysningar.

Jag har förgäves sökt henne under 1822 i de Stockholmsförsamlingar som hade utflyttningslängder för den perioden.

Söker också föräldrar till **Johan Sandberg**, född 1805 i Piteå, gift 1824-03-25 med Anna-Lisa Eliasdottter Harlin i Harads, död 1850-10-03 i Harads. De fick barnen Samuel 1824, Maja-Lisa 1826, Anna Katarina 1827, Elias 1829, Johannes 1831, Ulrika 1833, Amalia Magdalena 1834 och Johanna 1838.

Tacksam för upplysningar.

Ingerd Ivarsson
Sälgvägen 5
135 52 Tyresö
Tel 08 - 712 75 40

Jag är en släktforskare i Replot, Finland, som söker födelseorten på följande barn. (Påträffas inte födda i Finland.)

Waldeman, Johan Johansson, född ca 1722 i ? (Harads)

Waldeman, Daniel Hindrich, född ca 1721 i Jämtland

Waldeman, Anna Maja, född ?

Barnens far var Waldeman, Johan Heinrich, född ca 1692 i Ingermanland och deras mor var Beata Christiania född ?

Ur boken **Kungliga Österbottens regemente (under Karl XII:s tid)**, skriven av C-B J Petander:

Waldeman Johan Heinrich född ca 1692 i Ingermanland: furir vid Wiborgs regemente, sergeant i S. Trottonius kompani vid Österbottens regemente 2.5.1714, vid Kalajoki kompani 1717, fältväbel vid Kemi kompani 5.1.1718, i tjänst ännu 1722.

(Han var med om kriget vid Trondheim som inte blev av)

Kan dessa barn vara födda i Sverige?

Olof Walderman
Prästgårdsvägen 2
FIN 65800 Replot

Adressändring

Ingerd Hallman	Brännberg 120	961 95	Boden	0921 - 519 37	286
Margareta Sandberg	Garvaregatan 11 A	961 64	Boden	0921 - 184 13	15
Gun-Marie Åkerström	Postgatan 4 B	952 33	Kalix	0923 - 134 47	1

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna i föreningen

medl.nr

Elsy Jonsson-Carlsson	Kvistvägen 11	961 44	Trångfors	0921 - 651 30	341
Reinhold Backman	Brogatan 45 B	961 36	Boden	0921 - 142 56	342
Lis Mari Norberg	Gunnarsbyvägen 18	955 95	Niemisel		343
Berthill Munkestam	Kvarnhagsv 119	145 60	Norsborg	0531 - 754 77	344
Carl Åke Andersson	Lindgatan 10	335 31	Gnosjö	0370 - 915 64	345
Torbjörn Engström	Drottninggatan 47 E	961 45	Boden	0921 - 108 46	346
Pia Wern	Runtunavägen 4 B	125 40	Älvsjö	08 - 99 35 98	347
Lena Lundgren	Hässelby gård 1327	136 91	Haninge	08 - 500 323 08	348
Olle Ljungkvist	Floragatan 17	961 74	Boden	0921 - 502 31	349
Valfrid Jakobsson	Avagatan 16	961 73	Boden	0921 - 169 23	350

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning
retur med den nya adressen till:

Boden Överluleå ForskarFörening
c/o Sandberg
Kålrotsvägen 11

961 47 BODEN

B Föreningsbrev

143
Ewa Sandberg
Kålrotsvägen 11

961 47 Sävast

När forskningen är avslutad

från ord till handling

Brevpapper, kuvert, fakturor, blanketter, visitkort

Fyrfärgs broschyrer, tidskrifter, stämplat m.m.

Beckmans Tryckeri
— & Reklam HB —

G:a Lulevägen 4, 961 68 BODEN
Box 93, 961 21 BODEN

Telefon 0921 - 122 77, Fax 0921 - 559 60

